

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda: Beckserek (Nagybeckserek), Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

VASÁRNAP, 1944 JANUÁR 23

Előfizetésben:

Évente 840 félévre 420
negyedévre . . . 210 havonta 70

Névtelen kézműves...

Kis, egylovas szekérével járja a heti piacokat. Néha hosszú ideig nem jön hozzánk. Aztán egy nap újra megjelenik és körülveszi magát a földön ki-tárt színeinek és formáinak új való-sággá álmódott szépségeivel. Áruját soha nem kínálja. A kimondott árból csak egészen kivételes esetben enged. Ha a felfedezett hibát valóban elkö-vette. Megállapítja ilyenkor és elfo-gadja az értékesökkenést. A vissza-adott árut figyelmesen, féltő gonddal teszi a helyére. Ha alkudni próbálnak vele, nem alkuszik. Ehelyett igyekszik megértetni a munkája körülményeit és a kész dolog használhatóságát. Viszont, ha komoly megértést lát, szelid, szinte az alázat tiszta szavaival a megalakítás összefüggéseiről szól: „Ezt a szint — mondja — különösen nehéz meg-találni. Ez csak néha sikerül. A szá-mítás sokszor megal. Ez úgy van, kérem, hogy az ember sokáig akarja és aztán egyszer... egy pillanatban eltalálja. Épen olyan, ahogy megsej-tettem, ahogy szerettem volna...”

Vevője vagyok. Amióta beszélni hallottam. Eleinte nehézkesnek és a porcellán lehelletfinom emlékeinél nagy-on is elmúlnak találtam az agyag vastag, vásári, tompa formáit. S aztán hallom, amint a tüzzel folytatott har-cairól szól, amiktől a forma finom-sága és a szív elevensége függ. Ami-ket olyan nehéz elérni. És valóban, mindig új formákkal, előbb színekkel jön. Sokszor hónapok múltán. Vár rám s most már én is elmondhatom, hogy nagyon, nagyon várom őt.

Várom, hogy mit tud kihozni, mivé tudja megtenni azt a darab sárga, gyurható, sajátos illatu, szomjas földet: az agyagot? Egész kis gyűjtemé-nyem van tőle. Egy barna vizeskorsó például. Lefolyó, álmotag barnaság van a korsó színeiben. Az olthatatlan szomjuság barna parazsa. Nem lob-ban sehol világosba, sem kárhuzatos feketébe... Küzdő szomjuság ez. Sem fel nem old, se meg nem öl. Aztán itt van az a fekete hamutartó. Ölszögű, antik szegélyű, lapos kis edényke. A dohányzás különös, izzó érzékenységgel feketéje az, megmásít-hatalan mértani keretben. A mámor emberi tragédiája. Valami komor le-hellet a kéj felett... ami mámorral se felejthető el... A gyümölcsöstál egészen magas és befelé hajló sze-gélyű. Várja és megöleli a gyümöl-csöt. És még annyi más...

Már régóta nem volt nálunk. Most másfelé járja az utakat. Egylovas sze-kerével sárban, hóban, gyengéd tava-szokban és szeles, esőtől roskadó őszökben bandukol. Lassan megy. Se az ut nem kedvez neki, se a gyors-ság. Mindakettő öli agyagból álmódott szépségeit és talán ideje se maradna, hogy a sáros és göröngyös utak éj-szakáin játszasson a tüzzel, ami egy agyagdarabon át formát és szint csal ki életéből...

Vajjon mit fog majd hozni?

Mit sugott neki a föld és a szeder-

fák már lombtalan ág-boga s az irány-talan alföldi szél pillanatokként vál-tozó szertelensége?

Vajjon mi újat látott meg az agyag-ban ez a névtelen kézműves, ki ma, mikor minden nekifeszülten forr, mikor gyanuval fogadjuk még az olyan szó-kat is mint: kenyér... ember... Ugy

veszi a kezébe a kis cserépedénye-ket, mintha az agyag élő volna?... Várom őt. Most már türelmetlen és reszkető vággyal. És néha azon fogom magamat, hogy munka közben is rája gondolok és megdöbbsz még az az elfutó sejtés is, hogy talán elfelejt idejönni?...

Az, aki ébren tartja: az agyagot!
Kristály István.

Vitebszknél a bolsevisták több mint 40 ezer embert vesztek

A Führer főhadiszállásáról je-lentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

Kercstől északnyugatra a német csapatok szétverték az ellenség páncélosoktól támogatott táma-dásait.

Egy német buvárhajó a Fekete-tengeren elsüllyesztett egy ellen-séges tengeralattjárót.

Saskoff harctérségében a német csapatok elhárították a bolsevis-ták több támadását. A küzdelmek során elpusztítottak 28 szovjet páncélost és ellentámadásban meg-tisztították néhány helységet az ellenségtől.

Reesicától nyugatra tegnap is meg-husultak a szovjet csapatok erős támadásai, áttekinthetetlen bokros térségben elpusztult egy ellenséges harcsoport.

Vitebszk harctérségében 1943 december 14. óta tartó nagy vé-delmi ütközetekben a Reinhardt vezérezredes főparancsnoksága alatt álló csapatok a szovjet 50 hadosztálytól és számos páncélo-soktól vezetett áttörési kísérle-teit kemény harcokban meg-hi-u-sították és súlyos vesztséget okoztak az ellenségnek. Ez év ja-nuár 18-ig a bolsevisták elvesz-tettek halottakban több mint 40 ezer embert. A sebesültek száma a halottakét többszörösen túl-haladja. 1203 páncélos és 349 lö-veg részben elpusztult, másrészt német kézre zsákmányul jutott.

Nevel északi részén az ellenség egész napon át folytatta támadá-sait. A német csapatok szilárdan

tartották állásaikat és szétlőttek számos szovjet páncélost.

Az Ilmen-tótól északra és Lenin grádtól délnyugatra a bolsevisták-nak az új német állások ellen ve-zetett támadása eredménytelen maradt.

Délolaszországban a déli arc-vonalon Castel-Fortnál támadó ellenségnek kemény harcok so-rán sikerült egy betörést elérni. Tervszerűen vezetett ütközetben a német csapatok visszaverték az ellenséget kiindulási területére. Egy további betörés helyén Min-dancnál a küzdelem még tart.

Január 20-án este angol bom-bázók újból támadást intéztek Berlin területe ellen. A sikeres védelem következtében a táma-dás nem fejlődhetett ki. A ledo-bott bombák nyomán ember-vesztesség volt és károk keletkez-tek épületekben, különösen mun-kásnegyedekben.

Eddig beérkezett jelentések szerint rendkívüli nehéz védelmi viszonyok dacára sikerült 38 angol bombázót lelőni. Néhány angol re-pülő Németország nyugati terüle-tére is dobott bombát.

A megszállt nyugati terület fö-lött és a norvég tengerpart előtt az ellenség elvesztett 11 repülő-gépet, amelyek közül hatot a német hadtengerészet fedélzeti tüzérsége lőtt le.

Német távolbahordó tengerparti ütegek a La Manche csatornán Deal várost lőtték. Kiterjedt tü-zek keletkezését lehetett meg-állapítani.

Délafrika önkéntesei

Genf, jan. 22.

Délamerikában, jöideig kiadósan folyt a katonák toborozása és az ön-kéntesen jelentkezők is tömegesen hadbavonultak. A harctereken nyert tapasztalatok alapján azonban látták, hogy tulajdonképpen az angolok és szövetségeseinek ágyutöltelékei. Smuts elnök minden igyekezetet hiábavaló. A toborozások eredménytelenek és

önként jelentkező alig van. Hans Reineveld a délafrikai hadsereg ve-zérkari főnöke pedig erélyesen köve-teli, hogy legalább ujjabb 10 ezer katonára van szüksége. Werdmüller a sorozóbizottság igazgatóját fel is szólította, sürgősen sorozzon legalább 3000 ujoncot és kezdjék meg azok kiképzését.

Az egyik Pretoriai lap úgy tudja,

hogy Smuts az ujoncozási rendszabá-lyokat akarja szigorubbá tenni. A lap véleménye szerint az sem hozza majd a kívánt eredményt, mert Délafrika harc képes ifjai nagyon is kiábrándul-tak a háborúviselésből.

Felső-Adrián csak engedéllyel közlekedhetnek hajók

Trieszt, jan. 22.

A trieszti német főparancsnokság közli, hogy a Felső Adrián csak enge-déllyel közlekedhetnek a hajók.

A német véderő rendületlen

Berlin, jan. 22.

Helmuth Sündermann helyettes sajtó-főnök „Az Európáért folyó csata” cim-mel vezércikket írt a Völkischer Be-obachter-be és visszapillantást vet az 1943. évi eseményekre. Megállapítja, hogy az arcvonalak ugyan más terep-pontokon állanak, mint egy esztendő-vel ezelőtt, de harci akaratukban és elhárító készségükben rendületlenek.

Jelentős ellentétek

az angol alsóházban

London, jan. 22.

Az angol alsóházban élénk vitára adott alkalmat a parlament épületének bombáktól megrongált részének helyre-állítására. Különösen a munkáspárt kép-viselői támadták a kormányt hevesen. Jobb volna, mondotta Tinker képvi-selő, először a szociális kérdésekkel foglalkozni a parlamentben, ahelyett, hogy olyan dolgokról vitáznának, ame-lyekkel ráérnének a háboru utáni-g.

Jelentős segélyben

részesülnek az olasz katonák

Róma, jan. 22.

Római jelentés szerint a fasiszta kormány lázasan dolgozik az olasz hadsereg helyreállításán. A tiszték és a katonák nemcsak eddigi járandósá-gaik kétszeresét kapják, hanem okta-tási segélyt kapnak gyermekeik szá-mára, lakbérpótlékot, orvosi segélyt, szociális biztosítást és szüleik számára támogatást.

Rémhírterjesztés

Genf, jan. 22.

Amikor Roosevelt megbetegedett és orvosai elfűtötték a háborus és egyéb közügyektől, a békét óhajtok ahhoz bizonyos reményeket fűztek. Az egyik amerikai lap Roosevelt megbetegedé-sével összefüggésben csipkedően még földidézte a következő őrségi mondást: „Legtöbb esetben nem azok az állam-fők, vezetők és tisztviselők okoznak kárt és bajt, akik nem dolgoznak.” Roo-evelről azonban most azt a rémhírt terjesztik, hogy teljesen kigyó-gyult bajából és ismét munkába lé-pett, megkezdte a felszaporított ügyei-nek feldolgozását.

A portugálok világosan látnak

Madrid, jan. 22.

A Diario da Mancha című portugál lap legújabb számában szembe száll azzal a felfogással, hogy az oroszországi kommunizmus átalakult. Sztalin egyetlen kommunista törvényt sem vont vissza, ugyanígy a GPU-t sem oszlatta fel. A mai Oroszország éppen olyan kommunista, mint a tegnapi.

Svédországban emelkedik a menekültek száma

Stockholm, jan. 22.

Stockholmi jelentés szerint 1943 júliusában már több mint 32 000 külföldi tartózkodott Svédországban és negyedévenként körülbelül 2500-al emelkedik a menekültek száma.

Russel szenátor negatív magatartással vádolja Angliát

Washington, jan. 22.

Russel szenátor beszédet mondott, amelyben megindokolta, miért vádolja Angliát negatív magatartással. Anglia — mondotta — különböző más államoknak adja tovább azokat az árukat amelyeket a kölcsönbérleti egyezmény keretében kap az USA-tól. Russel a továbbiakban azt fejtegette, hogy nem szabad visszaadni Angliának a 99 évre bérbevett támpontokat.

Gyors előretörés

Ankara, jan. 22.

Sztalin személyes lapja a „Háború és Munka” jóideje nemigen szólt bele a már hirhettéké vált második arcvonal kérdésébe. Egyik legutóbbi számában ismét megpendítette a régi elkopott dalt. Tanácsolja a második arcvonal azonnali felállítását. Többek között azt mondja, a szovjet hadsereg megmutatta a támadás igazi módját. Majd azzal fejezi be elmékedését és tanácsát, hogy eredményt csak gyors előretöréssel lehet elérni.

Diell vezérezredes magyar emlékeiről

Helsinki, jan. 22.

Diell vezérezredes két év előtt szervezte meg Lappföld hadseregét. A hadsereg 1941-ben állta ki a tűzpróbát, mérhetetlenül elkeseredett harcokban. Az évforduló alkalmával most napiparancsokkal fordult a hadsereghez. Köszönetet mond abban a Lappföld népének és fegyvertársainak, akik mindannyian fanatikus elszántsággal küzdenek az óriási túlerőben lévő ellenség ellen és rendíthetetlenül halad a végső cél a győzelem kivívásáért.

A vezérezredes a magyar sajtó képviselőinek is nyilatkozott és annak során különös örömmel emlékezett vissza arra az időre, amikor Baján járt, az utászezred meglátogatása alkalmával.

Élénk táviratváltás

Stockholm jan. 22.

A londoni „Daily Herald” szerint élénk táviratváltás van az angol, amerikai és szovjet kormány között, kizárólag a lengyel-szovjet kérdésben. Azzal összefüggésben Churchill több ízben fogadta a londoni emigráns lengyel kormány tagjait együtt is. A megbeszéléseken Eden külügyminiszter is részt vett. A lap szerint a lengyelek puhítása nagyban folyik, de látható eredménye eddig nincs.

Badoglio újabb arcülegintése

Milanó, jan. 32

A Badoglio kormányt egyre újabb megaláztatások érik Sztalinék oldaláról. Azokat az olasz katonákat és tiszteket, akik annak idején Spanyolországban a vörösök ellen harcoltak, éremmel kitüntették és azokat viselheték. A Badoglio kormány most kiadta a rendeletet, hogy az érmeket ezen túl nem szabad viselni. Nem nehéz kitalálni, mért adta ki Badoglio a tilalmat. Végre vagy szövetségeseik a bolsevistákkal, vagy nem. Ha igen, akkor nem viselhetnek az olasz badogliókatonák olyan kitüntetést, amelyet azért kaptak, mert Spanyolországban a vörösök ellen harcoltak.

Badoglio tilalmát azonban nem saját jószántából rendelte el. Parancsszóra történt. Vysinszky a „Nemzetközi választmány Itália részére” szovjet tagja követelte Badogliótól a kitüntetések eltüntetését.

Az értem másik oldala, hogy a badogliókatonák soraiban rendkívüli ingerült a hangulat az új arcülegintés miatt.

A szlovák parlament ünnepe

Pozsony, jan. 22

A szlovák parlament most ünnepli meg fennállásának ötödik évfordulóját.

A „Szlovák” című lap párhuzamot von a régebbi parlament és a mostani népképviseleti gyűlés között. Szerinte annak munkáját a szlovák szellem hatja át. Komoly méltóságteljes a tárgyalás hangja. Nem tartanak

abban hiábavaló felszólalásokat. Céltalan kritikák nincsenek, amelyek csak a népszerűséget hajszolják. Minden az ország és a népboldogulása érdekében történik. Szlovákia egyike a legfiatalabb államalakulatoknak. A mostani háborúnak köszönheti létét és így az államvezetés, a parlament minden törekvése az, hogy méltónak mutakozzék az elért függetlenséghez.

„THALIA” kozmetikai intézet Göring Gasse (Fő ucca) 17. Stagelschmidt-ház. Zsíros, pattanásos, száraz, ráncos arckezelések. Hormon, Vitamin krémek. Hajszálak, szemölcsök végleges eltávolítása Diathermiával. Tanítvány felvétetik

A japán országgyűlést egybehívták

Tokió, jan. 22

A japán országgyűlés pénteken ismét megkezdte ülését. A napirenden elsősorban a hadviseléssel összefüggő kérdések kerültek tárgyalásra. Ugyancsak előjegyzésben áll a kormány javaslata, amelynek célja az ázsiai népeket az idegen befolyás elleni tömörülésre fölszólítani.

Fegyverviselési jog kiterjesztése

Budapest, jan. 22

Horthy Miklós kormányzó rendelkezése alapján a csendőrség fegyverviselési jogát lényegesen kiterjesztették Kolozsvár és Marosvásárhely járásában. A hatóságok kiadták a figyelmeztetést, hogy ha a csendőrsége valakit igazoltatás céljával megállásra fölszólít, az ne ellenkezzék. Azon esetre, ha a megszólított nem áll meg, hanem elfut, a csendőr jogos fegyverét használni.

Kelet-Nagyázsia szövetségesei

Tokió, jan. 22

Sigemicu japán külügyminiszter a képviselőházban elmondotta exozéját. A háborúval összefüggésben — többek között kifejtette, hogy a japán hadsereg az ellenséggel eddig tulajdonképpen az arcvonalnak csak külső falával jutott érintkezésbe.

A külügyminiszter továbbá kijelentette, hogy Kelet-Nagyázsia megalakulása legjobb úton halad. Mandzsúria, Thajföld, Burma és a Fülöp-szigetek hűséges tagjai lesznek a szövetségnek, amelyben a vezető szerepet Japán viszi.

Cseh—bolsevista barátság

Stockholm, jan. 22.

Stockholmba érkező hír szerint Flerlinger cseh emigráns vezér „Cseh-szlovákia jövőd politikája” címen cikket írt a pánszláv bizottság lapjában, a cikk írója szerint Cseh-szlovákia külpolitikájának alapját az a szoros és állandó kötelék képezi, amely Cseh-szlovákiát a Szovjetunióval egybefűzi.

ELADÓ: Jókarban levő, mely gyermek-kocsi. Hosszu, kék féltélikabát. — Mangolica anyakoca 6 malaccal

Érdeklődni Nyeguseva utca 29. sz. alatt.

Vizsgázott **gépész,** vagy vizsgázott 53

fűtőt keresek.

Jelentkezni a **Városi Gőzlühdőben, Milson Henriknél, Becskerek.**

Közelegedek

és leányokat, valamint **költőtanoncokat**, illetve **tanoncleányokat** azo nali belépésre keresek. 58

Sváb-költőde

Becskerek, Princ Andrija 1. sz.

Szivógázmotor vizsgával rendelkező

fiatal sofför

február hó 15-ére állást keres.

61 Cim a kiadóhivatalban.

Keresek jó házból való magyar fiút

kovácsstanoncnak és fiatal

kovács-segédet.

Király Géza kovácsmester, **Pancsova,** Adm. Scheer utca 4. sz. 50

HIREK

Vasárnap	Jan. 31 nap
23	Kat. B3. Raimund Prot. B3. Zelma
Hétfő 24	Kat Timót pk. Prot. Tádé
Kedd 25	Kat. Pál megtérése Prot. Pál ford.
Szerda 26	Kat. Polykarp pk. Prot. Csanád
Csütörtök 27	Kat. Aranysz. sz. Ján. Prot. Levente
Péntek 28	Kat Nagy Károly † Prot. Károly
Szombat 29	Kat. Szal. sz. Ferenc Prot. Adél

Időjárás: Enyhe csapadékos. Január 23-án a nap kel 7:21 és nyugszik 16:31, január 29-én 7:15 kel és 16:40 órákor nyugszik. 15 perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdváltások:** Első negyed 2-án 21 óra 4 perckor. Holdtölte 10-én 11 óra 9 perckor. Utolsó negyed 18-án 16 óra 32 perckor. Újhold 25-én 16 óra 24 perckor. Teljes napfogyatkozás 25-én. Nálunk nem látható.

Ma a Moljac gyógyszerár Göringgasse (Fő ucca) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszerár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombat este 6 órától, hétfő reggel 6 óráig dr. Sztakity Momir lakik Horthy Miklós ucca 51. szám alatt.

Polgári iskolai magántanulók figyelmébe. Akiknek két osztályra van vizsgaengedélyük és az egyikből e héten sikerrel levizsgáztak, 24-én, hétfőn reggel 7 órákor jelentkezzenek írásbeli vizsgára a következő osztályból.

Meghalt tudós. Visei Illés Gyula a tudományos irodalom neves tudósa Budapesten, 72 éves korában meghalt. Különösen görög katolikus ügyekben vitt jelentős szerepet.

Koszorumezváltás. Id. Schager Nándor és Vencel Sándor kereskedő, özv. Somogyi Józsefné elhalálása alkalmával lapunk utján koszorumezváltás címén 100—100 dinárt adományoztak a helybeli r. kat. árvaház javára.

Prépost elhalálása. Dr. Doroszlay Mihály görög kat. prépost 40 éves korában Szegeden elhunyt.

Husszelvények értéke. A becskereki állat- és tejközpon t becskereki kirendeltsége közli, hogy az 5. számú husszelvény az 5. héten, vagyis január 23—29. időközre 100 gram husra érvényes. Az 5z szelvény 50 gram husra jogosít. Az 5. számú zsirszelvényre ugyanazon időre 18, az 5a szelvény pedig 72 gram olaj igényelhető.

Fiu lesz-e vagy leány? Ezt akarja előre megmondani Nacper Oszkár egyetemi tanár, aki hosszú kutatás után most gyakorlatilag akarja érvényesíteni felfedezését. Eddig 100 esetben 86 alkalommal bevált a megállapítása.

A napraforgót is jól előkészített, őszi szántásu talajba vessük

Bánát második napraforgó termelési éve is már a vége felé közeledik és egy rövid visszapillantásból a növényzeti viszonyokat illetőleg, a jövőre vonatkozólag sok hasznos következtetést vonhatunk le magunknak. Nem igen fordult még elő, hogy két egymásra következő év olyan szélsőséges időjárási viszonyokat hozott volna magával mint éppen az 1942-es és 1943-as év; míg az 1942-es év kimondottan csapadékokban bőszes és nedves év volt, amilyen a meteorológiai feljegyzésekben és a gyakorlati tapasztalók szeint csak minden 70 ik és 140-ik esztendőben fordul elő, addig a rákövetkező 1943-as év egy a nálunk jól ismeretes kimondottan száraz év volt. Az 1942-es áradások még május havában is viz alatt tartották a szántó földeket 40% át, ez a tény, valamint a tavaszi hidegek okozták azt, hogy a növényi vegetáció csak május végén, sok helyütt június első felében indult meg. Ilyen ritka tünetre csak a legöregebb parasztaik emlékeztek még az 1870-es években. Amint elhúzódt a víz a szántóföldről s a föld némileg kiszáradt, teljes erővel nekiláttunk a vetésnek. Tapasztalt gazdáink nem egyszer fejezték ki féltelmüket a késő vetés miatt, és talán nem is annyira ok nélkül.

Uj volt a maga egészében és terjedelmében a napraforgóvetése. A termelők készséggel hajlottak a toborzásra, újdonság erejével hatott rájuk a napraforgó igénytelensége és a többi előnyös növénytani tulajdonsága, mely tehát több reménnyel kecsegtetett, mint a már amugyis elkésett tengeri vetése. S a gazdák elvetették a napraforgót; egyrészt mert bíztak a sikerben, másrészt — tekintettel az előrehaladott évadra — nem is tehettek egyebet és azonfelül pedig a vetéssel eleget tettek az általános rendelkezésnek. A Gondviselés kegyes volt hozzánk, egy gyönyörű napsütéses nyárutó és ősz az árvízujtotta talajból és kései vetésből, bőszes termést hozott nekünk. A termelők tavaszi aggodalmukért, valamint a rövid idő alatt eszközölt vetési fáradozásért, bőszes kárpótlást kaptak.

Mikor pedig a következő 1943-as évre elérkezett az előkészítés ideje, a termelők úgy gondolkodtak, hogy az mind nem fontos, hiszen itt van a napraforgó, majd kiránt a hinárból. Így történt azután, hogy a napraforgót a gazdaságok legsilányabb talajába vetették el és ráadásul még olyan előkészítetlen talajba, amelybe már másfajta magot nem mertek elvetni, részben mert hiányzott a jó őszi szántás, s részben mert számoltak azzal, hogy itt már csak egyedül az igénytelen napraforgó segíthet az elmulasztottakon, hisz ezt tavaly be is bizonyította. Még jól emlékeztek arra, hogy a napraforgó sűrű szinte filcszerű gyökérrendszerével tápanyagfelvevő-képességéről éppen a nedves 1942 évben tett tanuságot, ami semilyen más növénynél nem forog fenn. Ez a megállapítás, hogy a napraforgónak bármilyen megműveletlen talaj jó és kielégítő, nagyon téves és aki ezt vallja kettős vétet követ el: először is árt a gazdasági szükségletek fokozásának, vagyis más szóval nem gyarapítja az olajtermelést, s másodsor saját magának árt vele, mert minél kisebb a termése, annál kevesebbet adhat le és annál kevesebb haszna lesz belőle. Főleg az ily gondolkozó u termelőknek üzenjük, hogy napraforgót csakis jól előkészített, őszi szántásu talajba vessenek.

A múlt év időjárására vonatkozólag a következőket szögezhetjük le: az

1942-es szép nyár és ősz után, mely annyira kedvezett a napraforgónak, novemberben már csak 60 mm csapadékot észleltünk; a rákövetkező négy téli hónap együttvéve nem mutat fel 60 mm csapadékot, vagyis az olyannyira szükséges téli nedvesség teljeseen kimaradt. Ez magában véve ugyan még nem ártott volna semmit, ha a tavasz normális nedvességgel lepte volna el a talajt, mely amugyis magában hordta még az előző év árvizeit. Egyébként az időjárás egész télen fagyos és száraz volt, ami az elkésett őszi szántásnak kedvezett volna, de a téli szántásokat is elhanyagolták és csak tavasszal láttak hozzá. A beköszöntő tavasz szépnek ígérkezett s a tavaszi munkálatok zavartalanul folytak. A baj csak akkor zudult ránk, amikor a már kibuvó vetések nem kaptak meleg időt s kisebb kivételektől eltekintve, a várva-várt tavaszi csapadékok is elmaradtak.

A késő tavasz szorványos csapadékaik alig voltak elegendők ahhoz, hogy a gyér téli csapadékot összekössék a talaj nedvességével; a tavaszi szántás alkalmával ez még kevésbé történhetett meg, melynek folyományaképpen a melegebb napi hőmérséklet beálltával a vetések nem tudtak csirába kapni és idején fejlődésnek indulni. Az időjárás csak igen későn melegedett fel; az a tény és az elkésett eső azonban mégis azt a látszatot keltették a gazdáknak, hogy a napraforgó most már lábra kap és szépen felfejlődik. Ebben a megtévesztésben maradtunk egészen július derekáig, amikor hirtelen beállt a nagy szárazság és hőség, amely oly nagy arányokat öltött, hogy a bőszesnek ígérkező napraforgótermés szép álmait

hamarosan eloszlatta bennünk. Tudatára ébredtünk annak, hogy mégis csak nagyon kevés volt az eső. Számos esetben bebizonyosodott, hogy az őszi szántásu talaj még az ilyen kedvezőtlen időjárási viszonyok ellenére is 3—4 mázsával bővebb termést hozott, a csupán tavaszi szántásu talajnál. Voltak olyan esetek is, hogy a tavaszi szántásu talaj termését még csak nem is volt érdemes betakarítani Fenti fejtegetésünket bebizonyítandó, kísérleti és iskolatalkunkon a következő kísérletet végeztük: felmértünk két egymás mellett fekvő egyforma nagyságú parcellát. Az egyiket őszel, a másikat tavasszal szántottuk fel.

A bevetett napraforgó fejlődését állandó figyelemmel kísértük s megállapíthattuk, hogy a tavaszi szántásu talaj az őszi szántásu talajhoz képest, s azonkívül még a magvak nagyságában és a beérési időben is lényeges eltérések mutatkoztak a tavaszi szántásu talaj rovására. Megfigyeltük még, hogy a csirázásban is nagy eltérések mutatkoztak, ugyanis a véletlenül nedves talajba elvetett magvak hamarabb keltek ki és rövid idő alatt elérték a 60—90 cm. magasságot is, míg a száraz talajba hullott magvak csak egy kiadós eső után bujtak elő. Hasonló tünetet figyeltünk meg a szomszéd területen elvetett kendernél is.

Mind e tapasztalások és tények még csak jobban kidomborodtak a rendkívül száraz 1943-as esztendőben, mely mintegy figyelmeztetésül szolgált a gazdának arra, hogy a napraforgóra a jövőben több gondot és odaadást fordítson. Ne nagyon vessünk másod- és harmadfokú talajba napraforgót, vagy ha már mégis megtesszük, akkor ezt a talajt készítsük elő jó őszi szántással. Az őszi szántás tulajdonságait jól ismerjük: ezek a téli nedvesség felgyülemése, átfagyása ál-

tal a talaj tápanyagai könnyebben felszívódnak, siettet a talajban az anynyira fontos baktérium-telepek szaporodását, melyek kétségtelenül igen nagy mértékben hozzájárulnak a hozam növeléséhez.

Ha valamilyen okból kifolyólag nem szánhattuk fel ősszel a talajt, úgy száraz és hosszabb fagyok után téli szántással meg pótolhatjuk a mulasztást. Kötött talajnál azonban igen ügyeljünk arra, hogy az ne legyen nedves, mert ezáltal többet ártunk mint amennyit használunk. Az őszi, valamint a téli barázdákat csak hagyjuk úgy nyersen ahogy vannak, ne simítsuk el őket; a téli fagyok így jól átjárják és felveszik a téli nedvességet.

Végezetül egybefoglaljuk, hogy a talaj idejére való előkészítése, az őszi szántás, az első lépés a nagyobb terméshozam megvalósításához, ezzel pedig tartozunk magának az olajnövények termelési ügyének, de tartozunk saját gazdaságunk racionális vezetésének is. **Eusch, mérnök.**

Merjünk magyarok lenni!

TELEKI PÁL GRÓF:

„Ne felejtsetek az élet semmiféle helyzetében, otthon vagy munkahelyen, egyedül vagy tömegben, éjjel vagy nappal, ünnepélyes alkalmakkor vagy egyszerű hétköznapon, hogy mindegyikünk egyformán felelős a nemzetért s e tekintetben nincs különbség köztünk.

Tisztújító gyűlés a torontáltordai önkéntes tüzoltó testületben. A torontáltordai önkéntes tüzoltó testület megtartotta tisztújító gyűlését. A gyűlésen a következő választmányt választották meg: elnök: Mészáros Mihály. Parancsnok: Mészáros János. Alparancsnok: Ruzsicska Károly. Szakaszező: Beloví Mihály. A titkári teendőket Ruzsicska Károly végzi. Szertáros: Sándor József. Pénztáros: Czákó Zakár. A község képviselője: Mezei Illés. Felügyelő bizottság: Krizsán András, Sós András, Szekeres András, Lázár J. Sándor és Mészáros Mátyás.

Még ma sem tudják megoldani a rejtélyt: milyen habarccsal malterrel építették utjaikat a régi rómaiak. Pedig nem ártana tudni, hisz a 2000 éves utakat a világ minden részén — ahol csak épültek — most is használják. Kár, hogy nálunk nem építettek néhány ezer kilométeres utat.

735 lapot, főleg folyóiratot szüntettek meg Olaszországban, mert erősen takarékoskodni akarnak a papírral. Igen sok kispéldányu lapot átalakítottak heti vagy kétheti lappá. 400 filmszínész életrajzát tartalmazó füzetet is kivontak a forgalomból.

100.000 amerikai hadköteles korban lévő polgár akarta kivonni magát a hadiszolgálat alól, mint az amerikai igazságügyi minisztérium jelenti. Eddig 40.000 ellen indítottak eljárást és 1200-at elítéltek.

Közelednek a zsidók

Ankara, jan. 22.

Tel Aviv környékén két zsidó telepet Sztalinról és Majszkíról neveztek el, Haifában pedig felavatták a Masaryk-teret.

Az 1944. évi napraforgótermelés

biztosítja

a ma rendkívül fontos

zsirellátását.

Azért kell ez évben is tartózkodás nélkül végrehajtani a vetést!

A Kerületi Előljáróság, a Hivatalos Lapban közzétett 111. és 124/43. rendelete szerint ez évben sem szabad a napraforgóval bevetett területnek kisebbnek lennie, mint az elmúlt évben.

A napraforgó ára az 1944. gazdasági évre rendkívül kedvező a mindenkori tengeri összárának viszonylatában annak kétszerese, mint azt délkelet katonai parancsnokság, katonai igazgatásának főnöke már most megállapította.

T. i. ha a tengeri például, mint ma,
100 kg-ként 440.— dinárba
kerül és ahhoz a jutalmat 176.— dinárt
hozzászámítjuk, ami összesen 616.— dinárt
tesz ki, úgy a termelő ennek kétszeresét, vagyis 1232.— dinárt
kap minden leszállított 100 kg napraforgó magért.

A napraforgónak minél nagyobb terjedelmében való vetése minden gazdának érdeke és kötelessége!

A Duce fogságának és kiszabadításának regényes története

A Palazzo Veneziától a Gran Sassoig

IRTA: LUIGI R. NERVETTO

A bizonytalanság huszonnégy órája.

A Monte Blenbon lejátszódott események kétségkívül nehéz helyzetbe hozták a német hirszerző apparátust. A kiszabadítási tervet alaposan előkészítették s amikor a német repülőgépet utnak indították a zátonyra került cirkáló felé, úgy látszott, hogy minden rendben van, a tervnek sikerülnie kell. Rómából már azt a jelentést küldték egy északolaszországi magasabb parancsnoksághoz, hogy a Duce órákon belül szabad lesz. A terv mégsem sikerült, sőt a kiküldött három kiváló katona életét vesztette és egyelőre elvesztették a Duce nyomát is. Teljesen bizonytalan kérdés volt, milyen irányban és hova vitte az olasz katonai repülőgép a Ducet. Ugyan ekkor az általános politikai helyzet alakulása következtében még sokkal nagyobb jelentőségű volt a német politikai és katonai vezetők számára a Duce kiszabadítása, a katonai parancsnokokkal ismételtelen közölték, hogy a Führer leglényegesebb becsületbeli kötelességének tekintti a Duce kiszabadítását, azért mindent meg kell kísérelni, tekintet nélkül a kockázatokra.

Azután, hogy megérkezett a Monte Blenbon lejátszódott események híre a német hirszerző központba, az első huszonnégy óra különösen izgalomban mult el. Számolni kellett azzal a lehetőséggel is, hogy az olasz pilóták, akik kétségkívül a Badoglio-kormány rendeletére jártak el, átpártoltak az angolszászokhoz, esetleg valamilyen flottaegységgel együtt és magukkal vitték a Ducet is Málta szigetére, vagy valamelyik másik közeleső angolszász támaszpontra. Arról meg voltak győződve német körökben, hogy ha az angolszászok a kezükbe kerítették a Ducet, erről a legnagyobb örömujjongás közepette, a propaganda összes eszközeit igénybevéve, rögtön hirt adnak. Ezért várták lélekzetviassafojtva az angol, de különösen az amerikai rádióállomások közvetítéseit. Az első huszonnégy óra elmúlt és a német hirszerző központban megkönnyebbültek, a kritikus idő elteltével biztosra vették, hogy a Duce nincs az angolok kezén, hanem valahol Olaszországban tartózkodik, ahol még meg lehet találni. Az Olaszországban működő egész hatalmas német hirszerző apparátus teljes erejével munkába állt.

A Monte Blenbo nyomra vezet

Különleges alakulatok léptek akcióba, a legképzettebb nyomozó tisztek kezdtek kutatni mindenfelé hogy a nehéz feladatot lehetőleg gyorsan megoldják. Megmozgatták az Olaszországban szétágazó titkos szálakat, igénybe vették mindazokat az olaszokat, akik a német szövetséghez hívek maradtak és megbízhatóknak látszottak. Száz és száz rádióérdeklődés, üzenet és hír kavargott az

éterben; és mindez teljes negyvennyolc óráig eredménytelen maradt. Végül egy váratlan ötlet hozta meg a megoldást.

A nyomozást irányító német ezredesnek az a gondolata támadt, hogy tüvé kell tenni Ponza szigetét, át kell kutatni a zátonyra vonatott Monte Blenbo cirkálóhajót. Nem látszott egészen lehetetlennek, hogy itt valami nyomra találjanak. Már másnap száznál több német nyomozó érkezett a szigetre. Különböző irányokból jöttek és különböző járműveken, egy csoport halászhajón, halásznak, dohánycsempésznek öltözve, egy másik csoport kis teherhajón. Két cirkuszkocsival, néhány szinpadidiszszettel és világítóberendezéssel, mint frontszínházi trupp. Egy harmadik csoport repülőgépen érkezett, ezzel a csoporttal hajóépítő mérnökök is jöttek, a megbízatásuk az volt, hogy vizsgálják meg a zátonyon fekvő cirkálóhajót.

A Monte Blenbo utolsó zugáig átkutatták. Az egyik német mérnök néhány nyomozó tiszttel Lott de Vallo kabinjában kezdte a kutatást. Mindent átnéztek, semmit sem találtak. Már távozni akartak, amikor az egyik nyomozó tisztnek eszébe jutott, hogy szétzedet darabokra az íróasztalt. Eközben végül titkos fiókra buk-

kantak, amelyben a kapitány néhány magánokmánya között egy névjegy hevert. Az a névjegy volt, amelyet Ansaldo ezredes adott Lott de Vallo kapitánynak, elismerve rajta a Duce átvételét. Amint bizonyára emlékezetes, az ezredes a repülőgépre való felszállás izgalmában a saját névjegyét vette elő és erre írta rá a nyugtázó szöveget, „Grandelott testőrezredes aláírással“. Az öngyilkos Lott de Vallo kapitány a titkos fiókba rejtette végzetes tette előtt. A német nyomozók ezen az alapon megtudták, hogy Ansaldo ezredes vette át a Ducet és ő szállította el repülőgépen, egyelőre meg nem állapítható, de bizonyára meglehetősen távoli helyre.

(Folytatjuk).

Egy ügyes, szakképzett 47

**bádogos-segéd
azonnal felvételik**

Brancsovski M. B. épület- és műbádogosnál, **Becskerek**, Masarik u. 12

Eredeti, 22 hónapos 43

**svájci FAJBIKA
eladó.**

ALFÖLDI SÁNDOR, **Debelyácsa.**

Kárpitosított, bársony 52

szalóngarnitúra
asztal, kerevét, 4 karosszék, 2 szék,
továbbá ágy és éjjeli szekrény **eladó.**

Özv. **Pelikán Györgyné,**
Melencei utca 58. sz. 52

Mezőgazdák termeljünk főzelékféléket

szereződéses alapon mint:

burgonyát, borsót, lencsét,
paradicsomot, paprikát, kel-
káposztát, vöröshagymát,
sárgarépát, paszternákot,
céklát, zöldséget, karfiolt,
tormát, retket, cellert,
==== tököt stb. ====

Szerződéseket köt az
Agrárprodukt R.-T.
Becskerek
főzelékosztálya

Telefon: 319, 308 és 202

Táviratcim: Agrárprodukt

Termelési szerződések köthetők Bánát minden községében az Agrárprodukt R.-T. helyi megbizottainál

Kerületi előljáráóság

III. Gazdasági osztálya
Becskerek.

14403—1943. szám

62

Hirdelmény

Az állami gyümölcskertészeti faiskolának Becskereken sürgősen szüksége van **20 darab jó állapotban levő fakeretre üveggel a melegágyak fedésére, 20 darab gyékényre, 1 teherkocsira, valamint 2 komplett hám, illetve lószerszámra.**

Ajánlatok a Kerületi előljáráóság mezőgazdasági osztályához nyújtandók be.

Kerületi előljáráóság

Ismét megnyit

**a Főző-féle
vendéglő**

(Écskai és Cukorgyár uti sarokvendéglő)

Szives tudomására hozom t vendégeimnek és ismerőseimnek, hogy nagy népszerűségnek örvendő **vendéglőmet** — miután hosszabb ideig zárva volt — ismét megnyitottam, ahol továbbra is a legjobb italokkal fogok t. vendégeimnek szolgálni. 40 Tisztelettel:

FŐZŐ SÁNDOR vendéglős

1000 káva

válogatott, kosárfonáshoz való

vesztő eladó.

59 **KIRÁLY MÁTYÁS, Szanád.**

Pirostarka, engedélyezett, 48
elsőosztályu, 22 hónapos

bika eladó.

Érdeklődni Varga István-nál, Tóba

KERESEK azonnali megvételre

üzleti berendezést

(stélázzit)

FEKETITS ISTVÁN bazáros, Horthy
Miklós ut. 2. szám. 44

A
„MOZDONYHOZ“

cimzett vendéglőmet

az Aradáci utca és

Német végsor sarkáról

áthelyeztem

az Aradáci utca 34. sz. alá,

a volt „Zóra“ vendéglő helyiségébe.

Forgó János

vendéglős. 41

A szerkesztésért és kiadásért felel

Üzveggy dr. Mara Jenőné

Uri (Horren) ucca 7.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Becskerek (Nagybecskerek)

Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.